Непэ – Адыгеир шъхьафит зашIыжьыгъэ маф

Адыгэ макъ

№ 28 (19542)
2010-рэ илъэс
МЭФЭКУ
МЭЗАЕМ и 18
ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИIЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Мэзаем и 18-р — Адыгеим нэмыц-фашист техакIохэр зырафыжьыгъэхэм и Маф

ХЭГЪЭГУ ЗЭОШХОМ ИВЕТЕРАНХЭУ ЛЪЫТЭНЫГЪЭ ЗЫФЭТШIЫХЭРЭР!
АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ЩЫПСЭУХЭУ ТИЛЪАПIЭХЭР!

Адыгеим нэмыц-фашист техакIохэр зырафыжьыгъэхэр илъэс 67-рэ зэрэхъурэм фэшI гуфэбэныгъэ хэлъэу тышъуфэгушIо!

ЦIыфлъэпкъым итарихъкIэ анахь ушэтыпIэ инхэм зыкIэ ащыщэу Хэгъэгу зэошхор зэрэхъугъэр къэпIоным егъэлыегъащэ хэлъэп.

Мы мафэм лъхъанчэу шъхьащэ афэтэшIы заом хэкIодагъэхэм, заом иветеранхэм ыкIи тылым щылэжьагъэхэу ТекIоныгъэм и Мафэ къэзыгъэблэгъагъэхэм шъхьэкIэфэшхо афытиI. Фашизмэм цIыфлъэпкъыр къыIэкIэхыжьыгъэныр пшъэрылъ къин дэдэу щытыгъ, тинарод ар щытхъу хэлъэу, зэрифэшъуашэу зэшIуихыгъ.

КъыткIэхъухьэхэрэм егъашIэми ащыгъупшэщтэп тихэгъэгу цIыкIоу Адыгеир чIыпIэ къин дэдэ зыщифэгъэ мазэхэмрэ ар шъхьафит зашIыжьыгъэ мафэмрэ. ТэркIэ анахь мэхьанэ зиIэр ти Хэгъэгу къэзыухъумагъэхэм яфэшъошэ уасэ афэтшIыныр, ахэм яосыетхэм тафэшъыпкъэныр, хэгъэгум ыкIуачIэ нахь зэрэпытэщтым, ищытхъу нахь чыжьэу зэрэIущтым тынаIэ тедгъэтыныр ары.

Тиветеран лъапIэхэр, лъхъанчэу шъхьащэ къышъуфэтэшIы, егъэшIэрэ щытхъур шъуадэжь! ШъуилIыхъужъыныгъэ зыфэдэ къэмыхъугъэ щысэу егъашIэми тэркIэ щытыщт!

Хэгъэгу зэошхом иветеранхэм, зэкIэ республикэм щыпсэухэрэм тафэлъаIо псауныгъэ пытэ, насып, щыIэкIэшIу яIэнэу, илъэсыбэ къагъэшIэнэу. Дунаир мамырэу, шIоу щыIэр къыжъудэхъоу шъупсэунэу, Адыгеимрэ зэдытие Хэгъэгушхоу Урысые Федерациемрэ яфедэ зыхэлъ Iофым гъэхъагъэхэр щышъушIынхэу шъуфэтэIо!

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЬАКIУЩЫНЭ Аслъан

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Анатолий ИВАНОВ

Непэ — мэзаем и 18-м Адыгеим нэмыц-фашистыдзэхэр рафыжьхи, хэкур шъхьафит зашIыжьыгъэ маф. Хэкум пыир ифыжьыгъэным фэгъэхьыгъэ заохэм ахэлэжьагъэхэр, ахэм ахэкIодагъэхэр зыщыдгъэгъупшэхэ хъущтэп. А заохэм псаоу къахэкIыжьыгъэхэу непэ къытхэтыжьыр макIэ. Непэрэ мафэр хэдгъэунэфыкIыным тыфэзыщэгъэ дзэкIолI пстэуми щытхъур яфэшъуаш.

Тигъэзет ия 4 — 5-рэ нэкIубгъохэр а заохэм ахэлэжьагъэхэм афэгъэхьыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Президент и Указ

«Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкIэ изаслуженнэ IофышI» зыфиIорэ щытхъуцIэр Н.И. Кондратенкэм фэгъэшъошэгъэным ехьылIагъ

Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкIэ ихэхъоныгъэ иIахьышхо зэрэхишIыхьагъэм пае **«Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкIэ изаслуженнэ IофышI»** зыфиIорэ щытхъуцIэр **Кондратенко Николай Игнат ыкъом** — Краснодар краим ыцIэкIэ Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэIукIэ ФедерациемкIэ и Совет хэтым Краснодар краим икъэралыгъо хабзэ илIыкIо орган ыцIэкIэ Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэIукIэ ФедерациемкIэ и Совет лIыкIоу щыIэм, ФедерациемкIэ Советым аграрнэ-гъомылэпхъэ политикэмкIэ ыкIи пцэжъыехъунымкIэ и Комитет хэтым фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхьакIущынэ Аслъан
къ. Мыекъуапэ,
мэзаем и 16, 2010-рэ илъэс
N 15

АР-м и КЪЭРАЛЫГЪО СОВЕТ — ХАСЭМ

Хэбзэгъэуцугъэхэр щаштагъэх

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм тызыхэхьэгъэ 2010-рэ илъэсымкIэ апэрэу зичэзыу ятIокIитIонэрэ тфырэ зэхэсыгъо тыгъуасэ, мэзаем и 17-м, иIагъ. Ащ хэлэжьагъэх Адыгеим и Президентэу ТхьакIущынэ Аслъан, Премьер-министрэу КъумпIыл Муратэ, федеральнэ инспектор шъхьаIэу Адыгэ Республикэм щыIэ ЛIыIужъу Адамэ, Адыгэ Республикэм и Правительствэ хэтхэр, хэбзэ структурэ зэфэшъхьафхэм, къэлэ ыкIи район администрациехэм япащэхэр, нэмыкIхэу рагъэблэгъагъэхэр.

Аужырэ зэхэсыгъуитIум азыфагу охътэ шIукIае къифагъ нахь мышIэми, мызэгъогурэм иповесткэ Iофыгъо бэдэдэ хагъэуцогъагъ пIонэу щытыгъэп. ЯтIонэрэ ыкIи апэрэ еджэгъухэм ателъытэгъэ законопроектхэм ахэплъагъэх, агъэнэфэгъэ нэмыкI Iофыгъо пстэуми повесткэм зэкIэлъыкIуакIэу щыряIагъэм тетэу атегущыIагъэх.

Зэхэсыгъор рагъэжьагъ кадрэхэм яхьылIэгъэ IофыгъомкIэ. Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхьакIущынэ Аслъан къызэригъэлъэгъуагъэм тегъэпсыкIыгъэу Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэмкIэ ыкIи сатыумкIэ иминистрэ IэнатIэ ЛIыхэсэ Мыхьамод Азмэт ыкъор Iугъэхьэгъэным Парламентыр зэрезэгъырэм ехьылIэгъэ Iофыгъом пстэуми апэу хэплъагъэх. ЗыкIыныгъэшхо ахэлъэу депутатхэм а предложением дырагъэштагъ, ифэшъошэ унашъо ашIыгъ ыкIи ащ ыуж Президентыр Указым кIэтхагъ. Нэужым Президентым къыIуагъ ыпэкIэ а IэнатIэр зезыхьэщтыгъэ Матыжъ Аслъан ыгу етыгъэу Iоф зэришIагъэм ыкIи гъэхъэгъэшIухэр къызэригъэлъэгъуагъэм пае инэу зэрэфэразэр.

УФ-м и Президент Федеральнэ ЗэIукIэм фигъэхьыгъэ Джэпсалъэм иположениехэм атегъэпсыкIыгъэу непэ пшъэрылъэу къэуцухэрэм яхьылIагъэу УФ-м ФедерациемкIэ и Совет хэтэу Хьацыр Аслъан къыIотагъэхэм депутатхэр ядэIугъэх. Ащ ипсалъэ къыщиIэтыгъэ Iофыгъохэм япэгъокIэу нэужым зэхэсыгъом кIэкIэу къыщыгущыIагъ Премьер-министрэу КъумпIыл Муратэ.

Законопроектхэм ауж гухэлъ гъэнэфагъэм телъытэгъэ республикэ программэ заулэ зэхъокIыныгъэхэр афашIыгъэх, нэмыкI Iофыгъохэу повесткэм хэтыгъэхэм ахэплъагъэх, ифэшъошэ унашъохэр ашIыгъэх.

Зэхэсыгъор зэращагъ Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхьаматэу Анатолий Ивановымрэ ащ игуадзэу Сапый Вячеславрэ.

СЭХЪУТЭ Нурбый.

Сомэ миллиардрэ миллиони 156-рэ апэIуагъэхьагъ

УФ-м ивице-премьерэу Александр Жуковым тыгъуасэ, мэзаем и 17-м, видеоконференцие зэхищэгъагъ. Лъэпкъ проектхэу «Гъэсэныгъ», «Псауныгъ», «ЦIыфхэм псэупIэ тэрэз ягъэгъотыгъэныр» зыфиIохэрэр 2009-рэ илъэсым гъэцэкIагъэ зэрэхъугъэхэм, 2010-рэ илъэсым Iоф зыдашIэщтхэм ар фэгъэхьыгъагъ.

Вице-премьерым видеоконференциер къызэIуихызэ, къэралыгъом кризисым икъиныгъохэр зэпечыхэ нахь мышIэми, проектхэм ягъэцэкIэн пэIуагъэхьанэу агъэнэфэгъэгъэ ахъщэм блэкIыгъэ илъэсым зыпари къызэрэщамыгъэкIагъэр, ары пакIошъ, зыщырагъэхъугъэ лъэныкъохэри къызэрэхэкIыгъэхэр къыхигъэщыгъ. Социальнэ фэIофашIэхэм, сэкъатныгъэ зиIэ кIэлэцIыкIухэр яунэ исхэу гъэсэныгъэ ягъэгъотыгъэным апэIуагъэхьанэу агъэнэфэгъагъэм хэпшIыкIэу къызэрэрагъэхъугъэр щысэу къыхьыгъ.

— Лъэпкъ проектхэм ягъэцэкIэн къызэрэзэтырамыгъэуцуагъэм, ахэм къыдалъытэрэ пстэури зэшIохыгъэ зэрэхъурэм шIуагъэ къызэритыгъэр нафэ, — къыIуагъ Александр Жуковым. — ГущыIэм пае, блэкIыгъэ илъэсым нэбгырэ миллионрэ мин 764-рэ къэралыгъом къихъухьагъ, ар ыпэрэ илъэсым егъэпшагъэмэ, процент 50-м ехъукIэ нахьыб, дунаим ехыжьырэри нэбгырэ мин 62-кIэ нахь макIэ хъугъэ, цIыфхэм къагъашIэрэр гурытымкIэ къэлъытагъэу, илъэс 69-м нэсыгъ. Арэу щытми, ащ уигъэрэзэнышъ, Iофыгъо шъхьаIэхэм ахэпхыжьынэу щытэп, къихьэгъэ 2010-рэ илъэсми мы проектхэм ягъэцэкIэн анахь шъхьаIэхэм ащыщэу къэнэжьын фае.

Видеоконференцие ужым АР-м и Президентэу ТхьакIущынэ Аслъан къызэриIуагъэмкIэ, гъэсэныгъэмкIэ, псауныгъэм икъэухъумэнкIэ ыкIи цIыфхэм псэупIэ ягъэгъотыгъэнымкIэ лъэпкъ проектхэм ягъэцэкIэн пстэумкIи сомэ миллиардрэ миллиони 156-рэ Адыгеим щыпэIуагъэхьагъ. Ащ щыщэу сомэ миллион 800-р федеральнэ бюджетым къыхэхыгъэу Гупчэм къытIупщыгъ, сомэ миллион 241-м ехъурэр республикэ бюджетым къыхэхыгъэ хъугъэ, муниципальнэ образованиехэм сомэ миллион 80-м ехъу къыхалъхьагъ, бюджетым къыхэмыхыгъэ ахъщэу апаIуагъэхьагъэр сомэ миллион 20-м ехъу. Мы илъэсми проектхэм ягъэцэкIэн лъагъэкIотэщт.

ХЪУТ Нэфсэт.

ЦIыфым ифитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр пшъэрылъ шъхьаI

ИкIыгъэ 2009-рэ илъэсым Адыгэ Республикэм исудхэм Iофэу ашIагъэм изэфэхьысыжьхэм ыкIи мы илъэсым пшъэрылъэу зыфагъэуцужьыхэрэм защытегущыIэгъэхэ зэхэсыгъо тыгъуасэ Мыекъуапэ щыкIуагъ. Iофтхьабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат, федеральнэ инспектор шъхьаIэу ЛIыIужъу Адамэ, правэухъумэкIо органхэм япащэхэр, нэмыкIхэри.

Пэублэм гущыIэр ыштагъ АР-м и Апшъэрэ Суд и Тхьаматэу Трэхъо Аслъан. Ащ къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, непэ къэралыгъом хэхъоныгъэхэр ышIынхэмкIэ анахь мэхьанэшхо зиIэ структурэхэм ащыщ судебнэ системэр. Мы аужырэ илъэси 4-р пштэмэ, судхэм зэхафыгъэ гражданскэ ыкIи административнэ правэукъоныгъэхэм япчъагъэ фэдитIукIэ нахьыбэ хъугъэ. ГущыIэм пае, 2007-рэ илъэсым гражданскэ Iофэу зэхафын фэягъэм ипчъагъэ 26290-рэ хъущтыгъэмэ, блэкIыгъэ илъэсым ар 45687-м кIэхьагъ. Илъэсэу икIыгъэм уголовнэ, гражданскэ ыкIи административнэ Iоф мин 71-м ехъу судьяхэм зэхафыгъ. ЦIыфхэм ежь яфитыныгъэхэр къаухъумэхэ ашIоигъоу гъогогъу 45 700-рэ судебнэ органхэм закъыфагъэзагъ. 2008-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ, къэралыгъо хэбзэгъэуцу органхэм, чIыпIэ зыгъэIорышIэжьын органхэм ыкIи IэнатIэ зыIыгъ пащэхэм ашIыгъэ унашъохэм цIыфхэм зэрадырамыгъаштэрэм епхыгъэ Iофыгъохэм процент 19,3-кIэ ахэхъуагъ. Судьяхэм яя VII-рэ Всероссийскэ Зэфэсэу къалэу Москва щыкIуагъэм УФ-м и Президентэу Дмитрий Медведевыр къыщыгущыIэзэ, мы гумэкIыгъохэм ядэгъэзыжьын мэхьанэшхо зэриIэр, цIыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр пшъэрылъ шъхьаIэу зэрэщытыр къыгъэнэфагъэх.

Джащ фэдэу социальнэ мэхьанэ зиIэ Iофыгъохэм язэхэфын епхыгъэу упчIабэхэр къэуцух. ГущыIэм пае, пенсионнэ законодательствэм ылъэныкъокIэ зэмызэгъыныгъэ къызыхэкIыгъэ Iофыгъуи 187-у зэхафыгъэм щыщэу 160-м цIыфхэм фитыныгъэу яIэхэр зэтырагъэуцожьыгъэх.

Трэхъо Аслъан анахьэу къыхигъэщыгъэ лъэныкъохэм ащыщ уголовнэ пшъэдэкIыжь зэрагъэхьырэ цIыфхэм яIофхэр судьяхэм зэхафыхэ зыхъукIэ, ащ екIолIакIэу, еплъыкIэу фыряIэхэр зэблахъунхэ зэрэфаер. БзэджэшIэгъэ хьылъэ зезыхьагъэм хьапс теплъхьаныр ифэшъуашэу, ау бзэджэшIэгъэ мыхьылъэ зезыхьагъэр бгъэтIысыныр мытэрэзэу ащ ылъытагъ. Ахэм апэрэу законыр аукъуагъэу щытымэ, хэукъоныгъэу ашIыгъэр зыдашIэжьыным пае административнэ пшъэдэкIыжь ябгъэхьыным нахь шIуагъэ къытынэу еплъы, а лъэныкъом зэхэсыгъом хэлэжьэгъэ судьяхэм анаIэ тыраригъэдзагъ.

Илъэсэу икIыгъэм зэфэхьысыжьхэр фишIыхэзэ, судхэм къадэхъугъэр зэрэмымакIэр пащэм къыхигъэщыгъ. ГумэкIыгъоу, щыкIагъэу къэуцухэрэр зэшIохыгъэнхэм пае судебнэ системэм хэт нэбгырэ пэпчъ иIофшIэн нахь ыгъэлъэшынэу къафигъэпытагъ.

— ЦIыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр, шъыпкъагъэ хэлъэу Iофыр зэхэфыгъэныр — джары судхэм япшъэрылъ шъхьаIэр, — къыIуагъ нэужым гущыIэ зыштэгъэ КъумпIыл Муратэ. — Илъэсэу икIыгъэр зэфэпхьысыжьымэ, экономикэ кризисым емылъытыгъэу Адыгеим хэхъоныгъэшIухэр ышIынхэ ылъэкIыгъ. АщкIэ зишIуагъэ къэкIуагъэу пIон плъэкIыщтыр республикэм ит структурэхэр зэкIэри зэгъусэхэу къатефэрэр дэгъоу зэрагъэцэкIагъэр ары. Анахьэу тынаIэ зытедгъэтын фаехэм ащыщэу сэлъытэ тигъогухэм къатехъухьэрэ хъугъэ-шIагъэхэм япчъагъэ нахь макIэ шIыгъэныр. 2009-рэ илъэсым республикэм къыщыхъугъэ авариехэм нэбгыри 117-рэ ахэкIодагъ, нэбгырэ 757-мэ шъобжхэр атещагъэхэ хъугъэ. Мы пчъагъэхэм бэмэ уарегъэгупшысэ, ащ епхыгъэу пытагъэ зыхэлъ унашъохэри шIыгъэнхэ фае. Джащ фэдэу республикэм игъэцэкIэкIо органхэм яIофшIэн зэрэзэхащэрэм цIыфхэр ымыгъэразэхэу, ахэм яфитыныгъэхэр бэрэ аукъохэу къыхэкIы. Пащэу законыр зыукъуагъэм ифэшъуашэр иIэнатIэ IугъэкIыгъэныр ыкIи ащ пшъэдэкIыжь егъэхьыгъэныр ары. ПравэухъумэкIо органхэм тырягъусэу а гумэкIыгъом идэгъэзыжьын тынаIэ тедгъэтыщт. ТиIофшIэнкIэ зэкIэми анахь шъхьаIэу щытын фаер цIыфхэм цыхьэ къызыфядгъэшIыныр, ахэм яфитыныгъэхэр къэтыухъумэнхэр арых. Ары АР-м и Президент пшъэрылъэу къытфигъэуцурэри.

2009-рэ илъэсым зэхащэгъэ зэнэкъокъухэу «Илъэсым ифедеральнэ суд», «Илъэсым ифедеральнэ судья» ыкIи «Илъэсым имировой судья» зыфиIохэрэм ехьылIэгъэ зэфэхьысыжьхэр зэхэсыгъом къыщашIыгъэх, текIоныгъэ къыдэзыхыгъэхэм щытхъу тхылъхэмрэ шIухьафтынхэмрэ афагъэшъошагъэх.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтхэр Iэшъынэ Аслъан къытырихыгъэх.

АнаIэ нахь тырагъэтыщт

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат республикэм иправительствэ и Унэ джырэблагъэ щызэхищэгъэгъэ зэIукIэр зыфэгъэхьыгъагъэр газ оборудованиеу унэ кIоцIхэм арытхэм техникэм ылъэныкъокIэ ифэIо-фашIэхэр зэрагъэцэкIэщтхэм ыкIи тхьамыкIагъо горэ къэхъумэ, диспетчер къулыкъум ипшъэрылъхэр зэрэзэшIуихыщтхэм япхыгъэ зэзэгъыныгъэхэр зэрэзэдашIыщтхэр ары.

Мы зэIукIэм хэлэжьагъэх ОАО-у «Газпромрегионгазым» игенеральнэ директор регионхэм Iоф адэшIэгъэнымкIэ игуадзэу Иван Григорьевыр, ОАО-у «Адыггазым», ООО-у «Адыгрегионгазым» ягенеральнэ директорэу Сергей Колесниченкэр, республикэм имуниципальнэ образованиехэм яадминистрациехэм япащэхэр, АР-м унэхэм япхыгъэ инспекциемкIэ иIэшъхьэтетхэр, Ростехнадзорым ипащэхэр, ЖЭУ-хэм ядиректорхэр, ТСЖ-хэм ятхьаматэхэр.

АР-м итехпаспорт тегъэпсыхьагъэу непэкIэ республикэм чIыопс газыр щызгъэфедэу атхыгъэр нэбгырэ мини 126-рэ фэдиз. 2009-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м ехъулIэу унэ кIоцIхэм арыт газ оборудованием ифэIо-фашIэхэм ягъэцэкIэн епхыгъэу зэзэзэгъыныгъэ мин 79-рэ фэдиз зэдашIыгъагъ, илъэсэу икIыгъэр зэрэпсаоу пштэмэ, пстэумкIи зэзэзэгъыныгъэ мини 10,3-рэ. Мы илъэсым щылэ мазэм и 1-м ехъулIэу пстэумкIи ащ фэдэ зэзэзэгъыныгъэу зэдашIыгъэр зэрэхъугъэр мин 89,3-рэ.

— Зэзэгъыныгъэхэм язэдэшIынкIэ Iофхэр зэрэкIохэрэм тигъэразэрэп, — хигъэунэфыкIыгъ зэIукIэр къызэIуихызэ АР-м и Премьер-министрэ. — ГъэцэкIэкIо хабзэм иорганхэм пшъэрылъэу яIэр республикэм щыпсэурэ цIыфхэм ящынэгъончъагъэ икъоу анаIэ тырагъэтыныр, унэ кIоцIхэм арыт газ оборудованием ифэIо-фашIэхэр зыгъэцэкIэрэ къулыкъу, организацие ыкIи предприятие пстэуми акIуачIэ зэрагъэуIуныр ары.

ЗэIукIэм зэрэщыхагъэунэфыкIыгъэмкIэ, мы аужырэ илъэсхэм унагъохэм ащагъэфедэрэ газым епхыгъэу тхьамыкIагъоу къэхъурэм ипчъагъэ нахь хэхъо. Ар къызыхэкIыхэрэм зыкIэ ащыщ унэ кIоцIхэм арыт газ оборудованием иIофшIэнкIэ къэралыгъо лъыплъэныр зэрищыкIагъэм бэкIэ зэрэпэчыжьэр. Мы лъэхъаным газ оборудованием техникэмкIэ изытет зыфэдэм къэралыгъо лъыплъэным ифедеральнэ орган закъуи ынаIэ тыригъэтырэп. Ащ нэфэшъхьафэу етIани къэIогъэн фае оборудованием ифэIо-фашIэхэм ягъэцэкIэнрэ игъэцэкIэжьынрэ икъоу анаIэ зэратырамыгъэтырэр, оборудованиеу агъэфедэрэр лъэшэу жъы зэрэхъугъэр. ГущыIэм пае, экспертхэм къызэраушыхьатыгъэмкIэ, унагъохэм ащагъэфедэрэ газ оборудованием ипроцент 30 фэдизмэ зэрагъэфедэн фаемкIэ япIалъэ икIыгъ, абонентхэм ягаз хьакухэмрэ псыр зэрагъэфабэхэрэмрэ илъэс 40-м ехъурэ пIалъэ яI нахь мышIэми. ГазрыкIуапIэхэр, арматурэр ыкIи нэмыкI пкъыгъохэр пIалъэу яIэм блэкIыгъэу зыгъэфедэхэрэр процент 50-м шъхьадэкIых.

Иван Григорьевым зэIукIэм хэлажьэхэрэм къызэрариIуагъэмкIэ, газ оборудованием ифэIо-фашIэхэм ягъэцэкIэн епхыгъэ зэзэгъыныгъэхэр зэрэзэдашIыхэрэм елъытыгъэу цIыфхэр зычIэс унэхэм, фэтэрхэм арыхьан фитых газгощыпIэ компаниехэм, ащ фэдэ IофшIэныр гъэцэкIэгъэным епхыгъэ Iизын зиIэ компаниехэм яспециалистхэр. Аварийнэ-диспетчер къулыкъухэр а компаниехэм яIэнхэ фае. ЗыгорэкIэ газыр къыдэкIэу агъэунэфымэ, газгощыпIэ компаниехэм фитыныгъэ яI газыр пIэлъэ гъэнэфагъэкIэ паупкIынэу.

Газ оборудованиер зэрэкъутагъэм къыхэкIэу АдыгеимкIэ цIыф горэ лIагъэу джырэкIэ агъэунэфыгъэп. Оборудованием епхыгъэ фэIо-фашIэхэмкIэ пшъэрылъэу яIэхэр икъоу зэрамыгъэцакIэхэрэм, ежь цIыфхэу газ оборудованиеу яунэ итыр гъэфедэгъэным икъулайныгъэ зыIэкIэмылъхэм апкъ къикIэу газ къулыкъум иIофышIэхэм къызэряджэхэрэм япчъагъэ хэпшIыкIэу хэхъо.

Муниципальнэ образованиехэм япащэхэм анаIэ анахьэу зытырарагъэдзагъэр унэ кIоцIхэм арыт газ оборудованием техникэм ылъэныкъокIэ ифэIо-фашIэхэр зэшIохыгъэнхэм епхыгъэ Iофхэр зэрищыкIагъэм тетэу гъэцэкIэгъэнхэр ары.

Адыгэ Республикэм и Президент ипресс-къулыкъу

Тилъэпкъэгъухэм шIухьафтыныр къахьыгъ

Дунэе фольклорнэ фестивалэу «Многоголосье Кавказа» зыфиIоу къалэу Шъачэ щыкIуагъэм Абхъазым ыкIи Урысыем и Къыблэ шъолъыр къарыкIыгъэ творческэ купхэм лъэпкъ ыкIи вокальнэ орэдхэр къыщаIуагъ. Ащ къыдыхэлъытагъэу «Шъачэ — лъэпкъ зэфэшъхьафыбэм яунагъу» зыфиIорэ фото къэгъэлъэгъон щыкIуагъ. Къалэм щыщхэу сэнаущыгъэ зыхэлъ ныбжьыкIэхэр мыщ бэу хэлэжьагъэх. Ахэм ахэтыгъэх «Адыгэ» зыфиIорэ хореографическэ ансамблым исолистхэу, хы ШIуцIэ шапсыгъэм щыщхэу Хъущт Казбекрэ Ушъухь Беллэрэ.

Анахь IофшIэгъэ дэгъоу къыхахыгъэхэм ахэфагъэх Беллэрэ Казбекрэ. Лъэпкъ шъуашэу ахэм ащыгъыгъэр къякIу дэдэу къызэрэчIэкIыгъэм пае, зэхэщакIохэм зэдырагъаштэу Дунэе зэнэкъокъоу «Хрустальная корона Юнеско» зыфиIоу къалэу Саратов щыкIуагъэм зыкъыщагъэлъэгъонэу Iизын къязытырэ путевкэр къафагъэшъошагъэх.

Мы фестивалэу илъэс 15-м ехъугъэу зэхащэрэм Урысыем ичIыпIэ зэфэшъхьафхэм къарыкIыгъэ ныбжьыкIэхэм ямызакъоу, гъунэгъу IэкIыб хэгъэгухэм ащыщхэри къекIолIэгъагъэх. Тилъэпкъэгъу ныбжьыкIэхэу, адыгэ къашъом идэхагъэ къэзыгъэлъэгъогъэхэ Хъущт Казбекрэ Ушъухь Беллэрэ фестивалым ишIухьафтын шъхьаIэу «Хрустальная корона Юнеско» зыфиIорэр къафагъэшъошагъ. Джы ахэр къыкIэлъыкIощт зэнэкъокъоу Москва щыкIощтым хэлэжьэщтых.

НЫБЭ Андзор.

Светланэ тыщэгушIукIы

Iурысэ Светланэ пэублэ классым исыгъ орэдкъэIонымкIэ IэпэIэсэныгъэу хэлъыр къызэлъагъом. Пшъэшъэ цIыкIум ымакъэ дахэу, екIоу орэд къызэриIорэр зызэхахым тикъуаджэу Шъхьащэфыжь щызэхащэгъэ ансамблэм аштагъ. Зэфэшъхьаф орэд дэхабэ ащ къыщиIощтыгъ. ЦIыфхэр ягуапэу едэIухэу, пшъэшъэжъыер зымышIэхэрэр къыкIэупчIэхэу, щыгушIукIыхэу охътэ кIэкIым хъугъэ. Бэ темышIэу иIэпэIэсэныгъэ районым къыщалъэгъуи, «Карамельки» зыцIэ ансамблэм ащэжьыгъ. Краснодар краир зэрэщытэу мы кIэлэцIыкIу купым къызэпикIухьагъ. Ермэлхьаблэ, Краснодар, Шъачэ, нэмыкIхэм мызэу-мытIоу концертхэр къащатыгъэх, зэнэкъокъухэм ахэлэжьагъэх. Светланэ щытхъу тхылъхэр, дипломхэр къыфагъэшъошагъэх. Непэ пшъэшъэжъыер анахь зэрыгушхоу иIэр орэдыIо цIэрыIоу Иосиф Кобзон зыкIэтхэжьыгъэу къыратыгъэр ары.

Светланэ музыкэм, анахьэу орэдкъэIоным ищыIэныгъэ рипхымэ шIоигъоу Мыекъуапэ искусствэхэм яколледжэу дэтым щеджэнэу чIэхьагъ. Профессиональнэ сценэу зыкIэхъопсырэр сыдми орэд къэоIо къодыекIэ къызэрэпIэкIэмыхьащтыр къыгурэIо. ТикъуаджэкIэ ащ фэдэ гъэхъагъэ зышIыгъэ тиIэпышъ, пшъэшъэжъыем тыщэгушIукIы, имурадхэр къыдэхъунхэу тыфэлъаIо.

НАРТ Амин.

Шъхьащэфыжь.
Успенскэ район.

КУЛЬТУРЭР ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ЫЛЪАПС

Краснодар краимкІэ Успенскэ районымрэ къалэу Армавиррэ адыгэ культурэм и Мафэхэр ащыкІощтых.

Адыгеим и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу, бизнесменэу КІырмыт Мухьдин илъэсихыкІэ узэкІэІэбэжьмэ къырихьыжьэгъэ общественнэ-культурнэ Іофтхьабзэм республикэм къыщыдырагъэштагъ. Поселкэу Инэм кІэлэцІыкІу къэшъокІо ансамблэу «Нэфыр» зыщызэхащэм КІырмытымрэ ащ къыдезыгъаштэхэрэмрэ Іофтхьэбзэ дэгъум егъэжьэпІэшІу фашІыгъ, ахэм пшъэрылъ шъхьаІэу яІагъэр адыгэхэр зэкъогъэуцогъэнхэр, зэлъэпкъэгъухэм лъэпкъыбзэр, зыми фэмыдэ якультурэ, яжъыхэм къафагъэнэгъэ тарихъ кІэныжъыр къэгъэнэжьыгъэнхэмкІэ акІуачІэ, ягуетыныгъэ зэхэлъэу фэбэнэнхэр ары.

Илъэс къэс адыгэ хэхэсхэр зыщыпсэухэрэ къэралыгъохэм, ячІыгужъэу тилъэпкъэгъухэр зэрысхэм «Нэфыр» макІо, концертхэр къащетых. ШІу алъэгъугъэ къэшъокІо коллективыр Сирием, Иорданием, Израиль, Германием, Тыркуем (тІогъогогъо) ащыІагъ. ЗэчыишІо кІэлэцІыкІу ыкІи пшъэшъэжъые шъэ пчъагъэм гуетыныгъэшхо ахэлъэу тилъэпкъэгъухэм апашъхьэ зыкъыщагъэлъагъо, чІыгужъым идэхагъэ, ицІыфхэм ябэрэчэтыгъэ алъагъэІэсы, гушІуагъо къафахьы.

2007-рэ илъэсым «Нэфыр» хыІушъо Шапсыгъэ щахьэкІагъ, ащ ыуж Къэбэртэе-Бэлъкъарым кІогъагъэ. Мы илъэсыми а Іофтхьабзэшхор лъагъэкІотэщт, Адыгеим иартист ныбжьыкІэхэм Успенскэ районымрэ къалэу Армавиррэ кІонхэу загъэхьазыры.

— ГъэрекІопагъэ Тыркуем тхьамэфищэ зыкъыщыдгъэлъагъуи, тыкъызэкІожьым Адыгеим и Президент тыІукІэгъагъ, тилъэпкъэгъу хэхэсхэм яІофхэр зэрэкъинхэм, тапэкІи ахэм экономикэ ыкІи культурэ зэфыщытыкІэу адытиІэхэр гъэпытэгъэнхэ зэрэфаем татегущыІэгъагъ, — гъэзетэу «Адыгэ макъэм» ижурналист дишІыгъэ зэдэгущыІэгъум къыщиІогъагъ КІырмыт Мухьдин, Дунэе Адыгэ Хасэм ивице-президентэу хадзыгъэм. — Президентым тигухэлъхэмрэ типроектхэмрэ ыгу зэрэрихьыгъэхэр лъэшэу тигуапэ хъугъагъэ, Іофэу тызыпылъым нахь тыкъыфиІэтыгъ. Адыгеим иправительстви, премьер-министрэр апэ зэритэу, къыддырагъэштагъ, джащ тетэу итхьухагъ ансамблэу «Нэфым» Армавиррэ Успенскэ районымрэ къащитыщт программэм лъэшэу зыригъэушъомбгъугъэ. Гухэлъ тшІыгъэ а муниципальнэ образованиехэм адыгэ культурэм и Мафэхэр ащызэхэтщэнэу.

Гастролым изыфэгъэхьазырын тишъыпкъэу тыпылъ. ЧІыпІэ ІэшъхьэтетхэМ лъэшэу тафэраз общественнэ-культурнэ проектым мэхьанэшхо зэрэратырэмкІэ, Адыгеимрэ Краснодар краимрэ зэныбджэгъу зэфыщытыкІэшІухэу азыфагу илъхэр тапэкІи гъэпытэгъэнхэм зэрэфэгумэкІыхэрэмкІэ.

Къалэу Армавир, Успенскэ районым ит адыгэ къуаджэхэу Шъхьащэфыжь (Урупскэм), Кургъокъуае (Кургоковскэм), Бэчмызай (Коноковскэм) ащыпсэухэрэм (нэбгырэ минитф фэдиз мэхъух) лъэшэу ягуап адыгэ культурэм и Мафэхэр зэрэщыІэщтхэр, ашІуабэ дашІэу къякІэх ансамблэ цІэрыІохэу «Налмэсым», «Ислъамыем», Адыгэ драмтеатрэм, народнэ ансамблэу «Нэф», къуаджэхэу Фэдзрэ Гъобэкъуаерэ ясамодеятельнэ артистхэм, эстрадэм иартистхэу ЛІыбзыу Аслъанэ, Устэкъо Нухьэ, республикэм итворческэ ІофышІэхэм.

— Тэ мэхьанэшхо ятэты адыгэ культурэм и Мафэхэу Армавиррэ Успенскэ районымрэ ащыІэщтхэм, — еІо КІырмыт Мухьдин, — сыда пІомэ бжыхьэм адыгэ культурэм и Мафэхэр ПсышІопэ ыкІи ТІопсэ районхэм ащызэхэтщэнэу тимурад. Мы илъэсым гъэтхэпэ мазэм и 22 — 28-м Армавиррэ Успенскэ районымрэ адыгэ культурэм имэфэкІэу ащыІэщтыр репетицие папкІэу хъущт бжыхьэм адыгэ культурэм и Мафэхэу хыІушъом щыІэщтымкІэ. Адыгэ культурэр гъунэнчъ, ылъапсэ куу, цІыфхэм якІас, арышъ, типроектхэр узІэпащэу, гум рихьыхэу зэрэхъущтым кІуачІэу тиІэр етхьыІэщт. Культурэм цІыфхэр зэфещэх, зэгурегъаІох, цІыф лъэпкъхэм азыфагу зэныбджэгъуныгъэ шъыпкъэр щегъэпытэ. Ащ осэшхо иІ.

НЫБЭ Андзор.
Тисобкор.

УИШІУАГЪЭ КЪЭМЫКІОМЭ, УИЯГЪЭ КЪЭМЫГЪАКІУ!

Дунаим утетымэ плъэгъущтымрэ узэрихьылІэщтымрэ макІэп. Мары чыжьэу сымыІабэми, сэ сыкъызыхъугъэм къыщегъэжьагъэу щыІакІэр пчъагъэрэ зэхъокІыгъ, лІышъхьэхэри мызэу-мытІоу зэблахъугъэх. Ахэм цІыфхэр зыгъэрэзагъи къахэкІыгъ, гъаблэ щымыІагъэми, гумэкІыгъуабэ тиІэуи хъугъэ. ХэтэрыкІхэр пщэнэу уфимытэу, пІэшъхьитІукІэ пшІэрэм пае къыобэнхэу, унэ тэрэз пшІынэу ебгъажьэмэ, дунаир къыппагъэтаджэу уахътэ къыхэкІыгъ. Джы лъэхьанэу къэкІуагъэми тхьамыкІэр бэ ешІы, гъаблэ ыгъалІэу дунаим ехыжьырэр макІэп. Чылэмэ адэсхэр зэрыщыІэнхэ яІэп, ІофшІапІэ адэтэп. Чэм пІыгъмэ ерагъэу ухэкІыжьы, ау щэм хахырэ къуаеми сыд кІэпхын. НыбжьыкІэу адэсхэм Іоф зэрамышІэрэм къыхэкІэу, бзэджашІэ мэхъух, ешъохэшъ, хэкІыр зэратэкъокІышъ чылэ гузэгум итых. Пчэдыжьырэ чылэ гупчэмэ уарыхьажьын плъэкІынэу щытэп, нычэпэ бэшэрэбэу аунэкІыгъэхэр, тхылъыпІэжъхэр нэмыкІ шІойхэр изы ашІых. Тэры а чылэр зиер, сыд пае мыхъункІэ тыдэзэкІора?

Тэ, адыгэ лъэпкъыр, нахь макІэ тэхъу зэпыт, кІэлэцІыкІоу къэхъурэр мэкІэ дэд. Тыдэ къикІына кІэлэцІыкІухэр, ахъщэ щымыІэм къыхэкІыкІэ, зикъэщэгъум къыщэрэп, зидэкІогъухэр щысых, кредитэу къаІахырэр ерагъэу атыжьы, зыфэмытыжьэу къиныбэ зылъэгъурэр нахьыб. Ащ фэдэ щыІэкІэ къиным шэн Іаехэри къыхэтэгъэхьажьых. ПцІысымрэ бзэгухьынымрэ зыфасІорэр. Совет хабзэу тыкъызыхэкІыгъэм ия 30-рэ илъэсхэм ащ нэбгырабэ екІодылІагъ. Тичылэ изакъоми унэгъуипшІ пчъагъэмэ ацІэ къепІон плъэкІыщт. Ахэм сэ сятэжъхэри ахэфэгъагъэх. Зэшиц хъущтыгъэхэти нахьыжъитІур 1936-рэ илъэсым Сыбыр рагъэшыхи аукІыгъагъэх. Сятэжъымэ ащэчыгъэ хьазабыр сянэжъ къысфиІотэжьыщтыгъ. Лажьэ ямыІэу, адрэхэм тІэкІу анахь къабзэхэу, гукІэгъу зэрахэлъым пае бзэгухьэу чылэм дэсыгъэхэм якІодылІэгъагъэх. Джы ахэм афэдэхэу чылэмэ адэсхэр адрэ бзэгухьэхэм къатекІыгъэхэр арых. Шъыпкъэм фае жъыхэм «лъэпкъыр лъэпкъым еожьы» зэраІощтыгъэр, ау ежьхэм ар зыдашІэжьырэп. Сятэжъхэр аІэшъхьитІукІэ ашІэрэм, шІу агу зэрилъыгъэм апае агъэкІодыгъэх. Ахэм апае дгъэуцугъэ саугъэтыри рэхьатэу щагъэтырэп.

ЦІыфэу дэгъу горэ зышІэрэм мыхъун раІуалІэ зыхъукІэ, дыригъаштэзэ купыр едэІушъ, зыІукІыжьыкІэ «плъэгъугъа, зыми щымыщэу, ешъуакІоу, егъашІэми зишІуагъэ къэмыкІуагъэу, тыгъугъэу ежь иІэм ибагъэ зыдэзымышІэжьырэм кІэлэ шІагъор еубы» аІо. Ащ сыда къикІырэр? ЗэкІэ узэкъоуцоу мытэрэзым упэуцужьымэ нахь тэрэзба? Сэ сишІошІыкІэ, уишІуагъэ къэмыкІомэ, уиягъэ къэмыгъакІу. БэпІоу, чылэм дэсхэр зэфэбгъэблэхэу, о зи умышІахэу, зыгорэм къыхьырэмэ къыттыгъурэмрэ зэбгъафэу, ашІэщтыр дэгъоу къафэпІуатэу уцытыкІэ, чылэр къэІэтыгъэ хъущтэп. ЦІыфэу зыгорэм пылъым, Іоф гъэнэфагъэ зыгъэцакІэрэм «зэкІэ етыгъужьы» тІозэ тичылэхэр хэкужъ хъуным ІукІагъэх. ТІуагъэр икъущт, тызэгожъугъахьи тищыІакІэ нахьышІу зэрэхъущтым ыуж тижъугъахь.

Гъобэкъуае чылэшху ыкІи чылэ дах, ау хэкІхэр агъэнэфэгъэ чІыпІэм зэрэщырамытэкъухэрэм теплъаджэ ышІыгъ. Автомашинэ ищагу дэмытэу дэсыжьэп, ащкІэ хэкІитэкъупІэм ыщэмэ нахьышІунба? Сэ сиунагъо исхэм хэкІыр урамым дизгъэхырэп, сигъунэгъу дэжькІи щырязгъэтэкъурэп, къысэдэІухэрэми ащ фэдэ язгъашІэрэп. ХэкІыр гъогум къытезытакъорэм тазыр къедгъэты зыхъукІэ, зэкІэми зэхьэрам тыхъущт. Шъуеплъыба Адыгеим икъэлэ шъхьаІэу Мыекъуапэ, Краснодар зэрэкъабзэхэм. Адыгэм нахь къабзэ щымыІэу тызытІысыкІэ къэтэІуатэ, зыгорэм тегупшысэн ІомэигъоХъугъэ.

Сыд пае тямыдэІущтмэ чылэхэм пащэхэр афашІыхэра? Ахэми зи алъэкІ къанэрэп, ау къаушІоижь зэпытым езэщынхэба? Пчыхьэ зэрэхъоу автомашинэмэ арысхэу къэзэрэугъоихэшъ, анахь чІыпІэ дахэу чылэм иІэхэм ащешъохэшъ, хэкІыр къаІуанэжьы. Багажникым дальхьи Іущыжьыба! Загъорэ тирайон ит чылэхэм ащыщхэм: ПщыкъуйхьаблэДжэджэхьаблэ, Тэуйхьаблэ садахьэу къыхэкІы. Мыхэм якъэбзагъэ сехъуапсэ. СызэрэкІощтыр къашІагъэу къаукъэбзых шъуІуа? Ахэри чылэх, тэри тычыл.

Хьылъэзещэ автомашинэхэмкІи Іоф тыхэт. Пчъагъэри къэстхыгъ. Ахэм гъогу къытфагъанэрэп, сапэм тыкъыхэмыщыжь ташІы, къызещхыкІэ псынкІэу къытауцІы, гъогу акъутэрэм тиавтомобиль псынкІэхэр егъэтакъох. Чылэм лъэсрыкІо гъогу иІэп, транспортыр зэрыкІорэр бгъузэ. Хьылъэзещэ автомашинитІу щызэбгъукІоцІынэу щытэпышъ, дэчъэхыкІэу бэрэ къыхэкІы. ЯІоф дэмылъэу, «транзит» зыфаІорэм фэдэу къыдахьэрэр нахьыб, ахэр ары щыІакІэ къытэзымытырэр. Сыд щышІын мыхэр ямыгъоу рымыкІохэмэ, трассэр ахэм апаеба! Шъыпкъэ, мыхэм арысхэри щыІэнхэ фае, унагъохэр яІэх, ау яягъэ адрэхэм арарэмыгъэкІыба! УишІуагъэ къэмыкІомэ, уиягъэ къэмыгъакІу.

ТыздакІорэри, къытэхъулІэрэри зыпарэми ышІэрэп. Чэщи мафи нахь Іае тэхъу, ау ащ тегупшысэнышъ, дгъэтэрэзыжьынэу тыфаеп. ТикІалэхэр ешъоным, наркоманием, пцІыусыным, тыгъоным, бзэджэшІэным ащытэжъугъэухъумэх. Тилъэпкъ, тиреспубликэ цІыкІу якъэухъумэн тыдэжъугъэлажь. Джары анахь шъхьаІэхэр. Ахэр тыгу идгъэлъыхэмэ, тиІофхэр нахьышІу хъущтых. ГущыІэм пае, адыгэ унагъоу зыолъытэжьымэ, лъэпкъ гъэзет закъоу «Адыгэ макъэм» укІэтхэн зэрэфаер зыми къыуиІожьынэу щытэп. Ар уубэу, къимыдзэмэ ор-орэу пыут зышоІыжьы. Ащ фэдэхэр къызыпурымыІохэрэр ары лъэпкъыр зыгъэкІодыхэрэр. Непэ сиІоф орэхъуи, адрэхэр сыдкІэ сищыкІагъэха зытІокІэ, неущ къыткІэхъухэхэрэм сыда къафэнэщтыр? «Тызэкъотмэ — тылъэш» тетхагъ «Адыгэ макъэм» иапэрэ нэкІубгъо ышъхьагъкІэ. Ар цІыфхэм аукъодыеу аІуагъэп.

СТІАШЪУ Вячеслав.
Теуцожь районым инароднэ депутатхэм я Совет идепутат.

Гъобэкъуай.

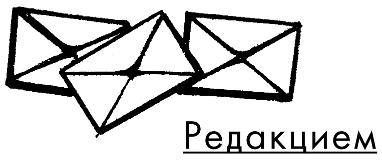

Редакцием къатхырэ письмэхэр

КЪОДЖЭДЭСХЭМ АЦІЭКІЭ

Хьатыгъужъыкъуае щыщ кІалэу улапэхэм хьалыгъу къафэзыщэрэм къоджэдэсхэр лъэшэу фэразэх. Ащ ехьылІагъ Куржъ Галинэ редакцием къыфитхыгъэ письмэр.

— Улапэ щыпсэухэрэм ацІэкІи сэ сшъхьэкІи Бат Долэтбый тхьауегъэпсэу есІомэ сшІоигъу. Пчэдыжь къэс хьалыгъу гъэжъэгъакІэр тиурам ащ къытрещэ. Тучаныр къытпэчыжьэшъ, тэ нахьыжъхэм, ащ тынэсын тлъэкІырэп. Арышъ, Долэтбый ишІогъэшхо къытегъэкІы, псэпэшхуи ешІэ.

Ащ гукІэгъу хэлъэу, цІыфышІоу зэрэщытыр зы щысэкІэ къэсыушыхьатымэ сшІоигъу. БэмышІэу слъакъо утІэрэбгъуи, сытеуцон сымылъэкІэу, унэм сикІэу машинэр къызыІухьэрэм сынэсын амал симыІэ зэхъум, кІалэм сэ сиунэ хьалыгъур къысфыІуищэщтыгъ. Сэ сизакъоп, зэкІэ нэжъ-Іужъхэм ар афэхъупхъ, шъхьэкІафэ афыриІэу адэзекІо.

Долэтбый ихьалэлыгъэ, ицІыфышІугъэ пае тхьауегъэпсэу къоджэдэсхэм ацІэкІэ есІомэ сшІоигъу. Ащ фэдэу нахьыжъхэм гукІэгъу афыриІэу щыІэр зэрэмыбэр ары кІалэм къысфишІагъэр зыкІэзгъэшІагъорэр. Хьалыгъу дэгъу къытфязыгъэщэрэ Шыкъултыр Моси лъэшэу тыфэраз.

Къоджэдэсхэм ацІэкІэ КУРЖЪ Галин.

ТХЫЛЪХЭМРЭ ЛЪЭХЪАНЫМРЭ

БИБЛИОТЕКЭХЭМ ШIУХЬАФТЫНХЭР АФАШIЫГЪЭХ

ТхылътедзэпIэ купэу «Гранд-Фаирыр» Москва дэт. Сомэ миллионитIурэ мин 400-рэ фэдиз зыосэ тхылъхэр ащ шIухьафтын къафишIыгъэх Адыгэ Республикэм ибиблиотекэхэм.

— ПкIэ лъытымытэу къытатыгъэ литературэр районхэмрэ къалэхэмрэ ябиблиотекэхэм афэгощыщтых, — къыщиIуагъ Лъэпкъ библиотекэм щыкIогъэ зэхахьэм АР-м культурэмкIэ иминистрэ игуадзэу ШъэуапцIэкъо Аминэт. — Наукэм, щыIэныгъэм изэхъокIыныгъэхэм, тарихъым, спортым афэгъэхьыгъэ литературэр библиотекэмэ федэ афэхъущт.

2009-рэ илъэсым Урысыем иапэрэ научнэ-практическэ конференцие Адыгэ республикэм инибжьыкIэ библиотекэ щыкIуагъ. УФ-м итамыгъэхэр цIыфмэ нахьышIоу ягъэшIэгъэнхэм зэIукIэр фэгъэхьыгъагъ. Гербым, быракъым, фэшъхьафхэми конференцием ащытегущыIэгъагъэх. НыбжьыкIэхэр патриотхэу, интернационалистхэу пIугъэнхэм фэшI зэхахьэм мэхьанэ ин иIагъ. ТхылътедзапIэу «Гранд-Фаирым» ар къыдилъыти, конференцием чанэу хэлэжьагъэмэ шIухьафтынхэр афишIыгъэх.

АР-м и Лъэпкъ библиотекэ щыкIогъэ зэIукIэм культурэмкIэ министрэм игуадзэу ШъэуапцIэкъо Аминэт, Лъэпкъ библиотекэм идиректорэу Къат Саудэт, республикэ ныбжьыкIэ библиотекэм идиректорэу Къыкъ Бэлэ, районхэмрэ къалэхэмрэ ябиблиотекэхэм яIофышIэхэм къызэрэщытаIуагъэу, тхылъым мэхьанэу иIэр къеIыхырэп. Адыгеим щыпсэурэ цIыфмэ япроцент 45-р библиотекэмэ ачIэлъ тхылъхэм яджэх. Адыгэ республикэ кIэлэегъэджэ колледжым библиотекэхэм Iоф ащызышIэщтхэр щырагъаджэх. Тхылъыр шIэныгъэм иIункIыбзэу сыд фэдэрэ лъэхъани тиIэщтышъ, купэу «Гранд-Фаирым» ишIушIагъэ осэ ин етэты.

Сурэтым итхэр: **районхэм къарыкIыгъэхэм тхылъхэр аратых.**

Гандбол. Суперлигэр

Зэблихъуштым щымыкIэрэм текIогъошIоп

«Адыиф» Мыекъуапэ — «Лада» Тольятти — 25:35 (16:17, 9:18).
Мэзаем и 16-м Мыекъуапэ щызэIукIагъэх.
Зезыщагъэхэр: А. Будагов, Р. Ханмагомедов — Краснодар щыщых.
«Адыиф»: къэлэпчъэIутхэр: Рюхина, Буряченко; ешIакIохэр: Мартыненко — 3, Романенко — 4, Игнатченко — 7, Сысоева, Мельникова, Гарбуз — 7, Ускова — 2, Еремченко — 2, Суханова, Гусакова, Дьякова, Нехорошева.

«Ладэр» дунаим щызэлъашIэ. Опыт ин зиIэ спортсменкэмэ ащыщхэр хэкIыжьыгъэхэми, инеущрэ мафэ нахьышIу хъущтэу мэгугъэ. «Адыифыр» апэрэ такъикъ 30-м «Ладэм» дэгъоу дешIагъ. Бысымхэр ыпэ ишъыхэуи уахътэ къыхэкIыгъ. Яна Усковам, Анна Игнатченкэм, Мария Гарбуз къэлапчъэм Iэгуаор дахэу зэрэдадзэрэр дгъэшIагъощтыгъ. А. Игнатченкэм ыпэкIэ ытыгъэ Iэгуаом Я. Усковам зылъидзи «парашют» зыфаIорэ шIыкIэм тетэу хъагъэм Iэгуаор зэрэридзагъэр гандболым искусствэ иапшъэрэ лъэгапIэмэ ащыщ.

Ащ фэдэ ешIакIэ зэкIэлъыкIоу бэрэ къэбгъэлъэгъоным фэшI командэм зэдиштэу гандболисткэ 16 — 18 хэтын фае. «Адыифыр» непэ ащ пэчыжь. «Ладэм» итренерхэм къызыхахын яI. Ухьазырыныгъэ дэгъу зиIэхэр зэблахъунхэ, загъэпсэфынэуи уахътэ аратын алъэкIы.

Вероника Гаранинар псынкIэу мэгупшысэ, гупчэм къыщыригъажьэу ыпэкIэ къызилъыкIэ, тиухъумакIохэр къызэринэкIынхэр къехьылъэкIыщтыгъэп.

Виктория Жилинскайте, Ирина Никитинам, нэмыкIхэми тикомандэ бэрэ агъэгумэкIыгъ. Урысыем ихэшыпыкIыгъэ командэ щешIэрэ Екатерина Маренниковам Iэгуаор къызыIэкIахьэкIэ къэлапчъэм «танкым» фэдэу екIу. Хъагъэм Iэгуаор ридзэ зыхъукIэ, хэкIыпIэу къыгъотыхэрэр хырыхыхьэ къинхэм афэтэгъадэх.

«Адыифыр» дэеу ешIагъэп. КъэлэпчъэIутэу Светлана Рюхинам фэлъэкIыщтыр ышIагъ. Мария Романенкэр, Наталья Еремченкэр, Мария Мартыненкэр ухьазырыныгъэу яIэм елъытыгъэу ешIэгъум хэлэжьагъэх. Гандболисткэ ныбжьыкIэхэм джырэ уахътэ бэкIэ уащыгугъыным фытегъэпсыхьагъэхэп. «Адыифым» «Ладэр» ыгъэщынэу, ыгъэгумэкIэу бэрэ къыхэкIыгъ, ау тигандболисткэхэр хьакIэмэ атекIонхэу амал яIэп. ЕшIакIэу «Адыифым» къыгъэлъагъорэм хигъэхъон ылъэкIыщтышъ, итекIоныгъэхэмкIэ тигъэгушIонэу тежэ.

«Ладэ» испортсменкэ цIэрыIоу Екатерина Маренниковам ешIэгъур заухым къызэрэтиIуагъэу, гандболым лъэхъаным диштэу зэхъокIыныгъэхэр фэхъух. «Адыифыр» уахътэм къыщимынэным фэшI опыт зиIэ спортсменкэхэмкIи зигъэпытэзэ, ныбжьыкIэхэри ыпIунхэ фае.

Мэзаем и 20-м «Адыифыр» Астрахань щешIэщт.

Сурэтыр «Адыифрэ» «Ладэрэ» язэIукIэгъу къыщытырахыгъ.

Футбол

Натхъо Бибарс «Рубин» дешIэщта?

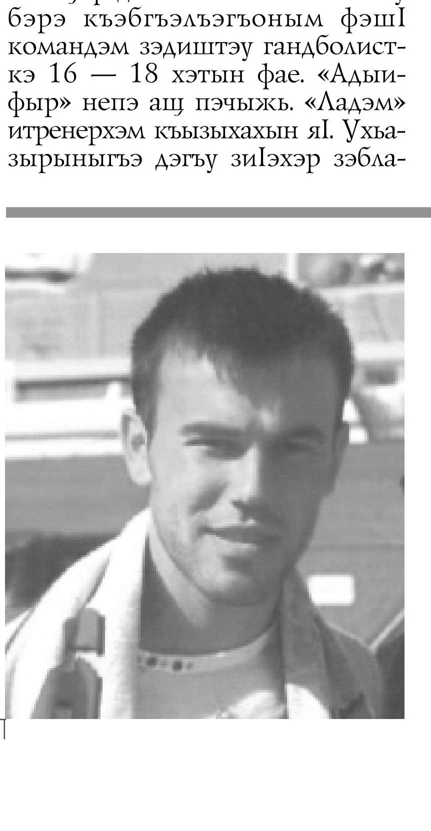

Европэм и Лигэ щызэнэкъокъурэ футбол командэхэм непэ зичэзыу ешIэгъухэр зэдыряIэщтых. Казань щызэIукIэщтых «Рубинрэ» «Хапоэльрэ».
Урысыем ичемпионэу «Рубин» Израиль икомандэу «Хапоэлым» зэрэдешIэщтыр телеканалэу НТВ-м къыгъэлъэгъощт. ЗэIукIэгъур сыхьатыр 21-м аублэнэу щыт.

Футбол ешIэгъум мэхьанэу иIэм изакъоп къыхэдгъэщырэр. «Хапоэлым» Израиль иадыгэ къуаджэу Кфар-Камэ къыщыхъугъэ Натхъо Бибарс хэт, ыпэкIэ анахь дэгъоу щешIэрэ футболистмэ ащыщ, Израиль иныбжьыкIэ хэшыпыкIыгъэ футбол командэ икапитан.

Натхъо Бибарс адыгабзэ ешIэ, спортыр шIу зыщалъэгъурэ унагъом щапIугъ. Мы мафэхэм «Рубинрэ» «Хапоэльрэ» япащэхэр зэдэгущыIэх: Натхъо Бибарс «Рубин» аштэнэу зэзэгъыныгъэхэр зэдашIых. Футболыр зикIасэхэр непэ телевизорым зеплъыхэкIэ Натхъо Бибарс фэгъэхьыгъэ къэбархэр нахь игъэкIотыгъэу зэхахыщтых.

Сурэтым итыр: **«Хапоэлым» ифутболистэу Натхъо Бибарс.**

НэкIубгъом итхэр зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдэзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шъхьаIэр
ДЭРБЭ ТИМУР

Редакцием зыдэщыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиутыхэрэм мышъыпкъагъэу къахафэхэрэмкIэ къэзытхыгъэхэм пшъэдэкIыжь ахьы. КъатхэрэмрэмэкIэ гъэзетым щылажьэхэрэмрэ еплъыкIэ зэтемыфэн ылъэкIыщт. Гъэзетеджэхэм къытфагъэхьырэ тхыгъэхэр зэхэтфыхэрэп ыкIи къэзытхыгъэхэм аIэкIэдгъэхьажьыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр
6431
Индексхэр
52161
52162
Зак. 437

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхьатыр 18.00